

Úvodní stránka>Rodinné věci a dědictví>Rozvod a rozluka

Na překladu do jazyka, ve kterém se vám stránka právě zobrazuje, zatím pracujeme.

polština

K dispozici jsou již tyto aktualizované překlady: [en](#) [pl](#)

Swipe to change

Rozvod a rozluka

Polsko

1 Jaké jsou podmínky pro dosažení rozvodu?

Za účelem dosažení rozvodu musí být návrh na rozvod podán u krajského soudu, v jehož obvodu se nachází poslední společné bydliště manželů. Po jednání vynese soud rozhodnutí. Rozhodnutí o rozluce není podmínkou rozvodu. Musí být shledáno, že rozvrat manželství je úplný a nenapravitelný.

2 Jaké jsou důvody k rozvodu?

Důvodem k rozvodu je úplný a nenapravitelný rozvrat manželství. Splněny musí být obě podmínky (§ 56 odst. 1 zákona o rodině a opatrovnictví). Avšak i když je manželství úplně a nenapravitelně rozvráceno, nelze manželství rozvést, pokud by to poškodilo zájmy nezletilých dětí pocházejících z manželství nebo pokud by to bylo neslučitelné s pravidly společenského soužití z jiných důvodů. Rozvod není dovolen ani v případě, kdy návrh podá ten z manželů, který nese výlučnou odpovědnost za rozvrat manželství, pokud druhý z manželů s rozvodem nesouhlasí, případně je jeho odmítnutí souhlasit s rozvodem za daných okolností neslučitelné s pravidly společenského soužití.

3 Jaké jsou právní důsledky rozvodu s ohledem na:**3.1 osobní vztahy mezi manželi (například užívání příjmení)**

Ten z rozvedených manželů, který si při uzavření manželství změnil příjmení, se může až do tří měsíců od nabytí právní moci rozsudku o rozvodu vrátit ke svému dřívějšímu příjmení, jež měl před uzavřením manželství. A to tak, že vedoucímu matričního úřadu nebo konzulovi předloží prohlášení o volbě jména. Oba rozvedení manželé mohou uzavřít nové manželství.

3.2 rozdělení jmění manželů

Uzavřením manželství manželům ze zákona vzniká společné jmění manželů (spoluvlastnictví ze zákona), které zahrnuje majetek, který oba manželé nebo jeden z nich nabyli za celou dobu trvání spoluvlastnictví ze zákona (společného jmění). Jmění, které nespadá do spoluvlastnictví ze zákona, tvoří osobní majetek daného manžela. Na žádost kteréhokoli z manželů může soud společné jmění v rámci rozsudku o rozvodu vypořádat, pokud rozdělení majetku nezpůsobí nepřiměřené prodloužení řízení. Na společném jmění mají oba manželé rovný podíl. Existují-li k tomu však závažné důvody, může jeden z manželů soud požádat, aby jejich společné jmění rozdělil podle toho, jakou měrou k nabytí tohoto jmění každý z manželů přispěl.

Obývají-li manželé společnou domácnost, soud v rozsudku o rozvodu určí, jak budou rozvedení manželé tuto společnou domácnost nadále užívat. Za mimořádných okolností, kdy jeden z manželů znemožňuje soužití svým zvlášť zavrženíhodným jednáním, může soud nařídít na žádost druhého z manželů jeho vystěhování. Na žádost obou zúčastněných stran může soud v rozsudku o rozvodu rozhodnout o rozdělení jejich společné domácnosti nebo domácnost přiknout jednomu z manželů, pakliže druhý z manželů souhlasí, že z tohoto společného bydlení bez nároku na náhradní bydlení nebo náhradní zařízení odejde, pokud je možné domácnost takto rozdělit nebo přiknout. Při rozhodování o společné domácnosti zohlední soud především potřeby dětí a toho manžela, jemuž je svěřena rodičovská odpovědnost.

3.3 nezletilé děti manželů

V rozsudku o rozvodu soud upraví výkon rodičovské odpovědnosti k nezletilým dětem obou manželů a práva na styk s dětmi. Stanoví rovněž, jakou částkou je který z manželů povinen přispívat na náklady spojené s výživou a výchovou dětí. Soud zohlední písemnou dohodu mezi manželi o způsobu, jakým bude rodičovská odpovědnost vykonávána, a o uspořádání styku s dítětem po rozvodu, pokud je taková dohoda v nejlepším zájmu dítěte. Sourozenci by měli být vychováni společně, pokud nejlepší zájmy dítěte nevyžadují jinak.

Při neexistenci dohody mezi manželi zohlední soud právo dítěte na to, aby bylo vychováno oběma rodiči, a rozhodne o tom, jakým způsobem bude rodičovská odpovědnost vykonávána a o uspořádání styku s dítětem po rozvodu. Výkon rodičovské odpovědnosti může soud svěřit jednomu z rodičů a rodičovskou odpovědnost druhého může omezit na konkrétní práva a povinnosti vůči dítěti/dětem, je-li to v nejlepším zájmu dítěte.

Na žádost obou manželů se soud může zdržet rozhodnutí o uspořádání styku s dítětem.

3.4 vyživovací povinnosti vůči druhému z manželů?

Ten z manželů, kterého soud neshledal výlučně odpovědným za rozvrat manželství a který se nachází ve finančních obtížích, může na druhém manželovi žádat výživné odpovídající jeho přiměřeným potřebám a finančním možnostem druhého manžela.

Jestliže je zjištěno, že rozvrat manželství zapříčinil výhradně jeden z manželů a rozvodem se výrazně zhorší finanční situace druhého z nich, může soud na žádost manžela, který nebyl za rozpad manželství odpovědný, určit povinnost manžela, který je výlučně odpovědný za rozvrat manželství, přispívat na přiměřené potřeby manžela, který rozvrat manželství nezapříčinil, a to i když se tento manžel nenachází v obtížné finanční situaci.

Vyživovací povinnost vůči manželovi zaniká, když se tento manžel znovu ožení/provdá. Pokud je však ten z manželů, který podle všeho nenese odpovědnost za rozvrat manželství, povinen platit výživné, vyživovací povinnost rovněž zaniká 5 let po rozsudku o rozvodu, pokud soud toto pětileté období na žádost osoby, která má nárok na výživné, kvůli mimořádným okolnostem neprodlouží.

4 Co se v praxi rozumí právním pojmem „rozluka“?

Jedná se o formální rozluku, která je stanovena rozhodnutím soudu podle § 611 až 616 zákona o rodině a opatrovnictví.

5 Jaké jsou podmínky rozluky?

Podmínkou rozluky je zjištění, že manželství je v úplném rozvratu. I když je manželství úplně rozvráceno, nelze však zaručit rozluku, pokud by to poškodilo zájmy nezletilých dětí pocházejících z manželství nebo pokud by byla tato rozluka neslučitelná s pravidly společenského soužití z jiných důvodů. Jestliže nemají manželé žádné společné nezletilé děti, může soud na žádost obou zúčastněných stran vydat soudní rozhodnutí o rozluce.

6 Jaké jsou právní důsledky rozluky?

Právní důsledky rozluky jsou zpravidla tytéž jako právní důsledky rozvodu. Odloučení manželé však nemohou uzavřít nové manželství.

7 Co se v praxi rozumí pojmem „prohlášení manželství za neplatné“?

„Prohlášením manželství za neplatné“ se rozumí retroaktivní zrušení všech právních účinků manželství. S manželstvím je nakládáno tak, jako kdyby nikdy neexistovalo. Jedinou výjimkou je, že dětem pocházejícím z manželství, které bylo prohlášeno za neplatné, zůstává status dětí manželských.

8 Jaké jsou podmínky pro prohlášení manželství za neplatné?

Důvody k prohlášení manželství za neplatné jsou vyjmenovány v zákoně o rodině a opatrovnictví: Zahrnují:

jeden z manželů nedosáhl věku předepsaného pro uzavření manželství (§ 10 zákona o rodině a opatrovnictví),

jeden z manželů je zcela nesvéprávný (§ 11 zákona o rodině a opatrovnictví),

jeden z manželů je duševně nemocný nebo mentálně retardovaný (§ 12 zákona o rodině a opatrovnictví),

jeden z manželů byl v době uzavření manželství v manželském svazku s jinou osobou (§ 13 zákona o rodině a opatrovnictví),

manželé jsou pokrevně příbuzní v přímé nebo vedlejší linii (bratři, sestry včetně bratrů a sester nevlastních i nemanželských bratrů a nemanželských sester) nebo příbuzní v přímé linii (§ 14 zákona o rodině a opatrovnictví); ze závažných důvodů však soud může povolit vstup do manželství navzdory příbuznosti v přímé linii,

manželé jsou osvojenými příbuznými (§ 15 zákona o rodině a opatrovnictví),

bylo učiněno prohlášení, že v době uzavírání manželství jeden z manželů nemohl, ať už z jakéhokoli důvodu, vědomě vyjádřit svou vůli, byl uveden v omyl ohledně totožnosti druhé strany nebo byl vystaven bezprávnému nátlaku (§ 151 zákona o rodině a opatrovnictví),

bylo-li manželství uzavřeno v zastoupení, může oprávněná strana požadovat, aby bylo manželství prohlášeno za neplatné, pokud nebylo vydáno soudní rozhodnutí povolující uzavření manželství v zastoupení, případně pokud byla plná moc neplatná nebo byla účinně zrušena. Z tohoto důvodu však není možné se dovolávat prohlášení manželství za neplatné, jestliže spolu manželé žili ve společné domácnosti.

Každý z výše uvedených důvodů musel existovat v době uzavírání manželství. Pokud důvody k prohlášení manželství za neplatné navíc přestaly platit, uzavřené manželství nemůže být prohlášeno za neplatné na základě dřívější existence těchto důvodů.

9 Jaké jsou právní důsledky prohlášení manželství za neplatné?

Rozhodnutí, jímž se manželství prohlašuje za neplatné, má konstitutivní povahu a důsledky pro třetí osoby (*erga omnes*). Důsledky jsou dvojího typu:

ex tunc, tj. důsledky, které sahají zpět ke dni uzavření manželství, což například znamená, že manželé se vrátí k občanskému stavu, ve kterém se nacházeli před uzavřením manželství, a ke svým předchozím příjmením; manželé a jejich rodiny přestanou být v příbuzenském vztahu a zaniká možnost dědění ze zákona,

ex nunc, tj. důsledky, které vznikají teprve poté, co rozhodnutí, jímž se manželství prohlašuje za neplatné, nabude právní moci, a které se týkají například majetkových poměrů.

Důsledky prohlášení manželství za neplatné pro vztah mezi manžely a dětmi pocházejícími z jejich manželství, jakož i pro vzájemnými majetkové poměry manželů, se řídí ustanoveními o rozvodu manželství. Důležité je pravidlo, že manžel, který vstoupil do manželství ve zlém víře, je považován za osobu odpovědnou za rozvrat manželství.

10 Existují alternativní mimosoudní prostředky umožňující řešit otázky týkající se rozvodu bez nutnosti obracet se na soud?

Manželé mohou v Polsku využít možností rodinné mediace. Prvořadým cílem rodinné mediace je vyřešit spory mezi manželi takovým způsobem, aby se předešlo rozvodu či rozluce. Není-li to však možné, je mediace určena k upravení poměrů v době po rozvodu (majetkové otázky, péče o děti). Mediační služby poskytují zejména nevládní organizace, nadace a sdružení. Manželé mohou také využívat různých forem rodinné terapie, pomoci psychologů, psychoterapeutů, podpůrných skupin atp. Mediace lze rovněž využít, když soudní řízení probíhá.

11 Kam mám podat svůj návrh na rozvod/rozluce osob/prohlášení manželství za neplatné? Jaké náležitosti musí být splněny a jaké dokumenty by měly být přiloženy k žádosti?

Návrh (žalobu) na rozvod, rozluce nebo prohlášení manželství za neplatné je nutno podat u krajského soudu (sąd okręgowy), v jehož obvodu se nachází místo posledního společného bydliště manželů. Pokud takový soud neexistuje, podává se tento návrh u krajského soudu, v jehož obvodu je místo bydliště navrhovatele.

Je účtován soudní poplatek.

K návrhu musí být přiloženy následující doklady: kopie dokladů o občanském stavu (oddací list, rodné listy dětí), doklad o udělení plné moci právnímu zástupci k zastupování strany (v případě, že si dotčená osoba zvolila vlastního právního zástupce), a další potvrzení, která mohou být v dané věci potřebná (lékařská potvrzení), osvědčená vydaná veřejnými subjekty, správní rozhodnutí atd.

12 Je možno získat právní pomoc na pokrytí nákladů spojených s řízením?

Ano. Strana, která se nachází v takové finanční situaci, že není schopna požadovaný poplatek uhradit, může soud požádat o úplné nebo částečné osvobození od soudních poplatků a o přidělení právního zástupce z moci úřední.

Osoba žádající o úplné nebo částečné osvobození od hrazení nákladů soudního řízení nebo o přidělení právního zástupce z moci úřední musí ke své žádosti připojit prohlášení o své finanční situaci (na příslušném formuláři, který si lze vyžádat od soudu), potvrzení o výděлку (příjmu) a další informace o majetkové a rodinné situaci.

13 Je možné podat proti rozhodnutí o rozvodu manželství/rozluce/prohlášení manželství za neplatné opravný prostředek?

Ano, ve všech těchto případech se lze odvolat k soudu druhého stupně. Proti rozhodnutím krajských soudů se manželé mohou odvolat k soudům odvolacím.

14 Co musím udělat pro to, aby rozhodnutí o rozvodu/rozluce/prohlášení manželství za neplatné, které vynesl soud v jiném členském státě, bylo uznáno v tomto členském státě?

V souladu s nařízením Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti (dále jen „nařízení Brusel IIa“) jsou tato rozhodnutí v Polsku uznávána automaticky, bez nutnosti zvláštního řízení (článek 21 nařízení Brusel IIa).

15 Na který soud bych se měl obrátit, pokud chci rozporovat uznání rozhodnutí o rozvodu/rozluce/zrušení manželství vynesenu v jiném členském státě?

Jaké řízení se v těchto případech použije?

Každá dotčená osoba může soud požádat o vydání rozhodnutí o uznání nebo neuznání rozhodnutí o rozvodu (čl. 21 odst. 3 nařízení Brusel IIa). V Polsku se takové žádosti podávají u krajských soudů. Místní příslušnost se určuje podle místa obvyklého bydliště osoby, proti které se návrh na vydání rozhodnutí o uznání nebo neuznání rozhodnutí o rozvodu podává. Pokud se ani jedno z výše uvedených míst nenalézá v Polsku, určí se místní příslušnost podle místa výkonu rozhodnutí (čl. 29 odst. 2 nařízení Brusel IIa).

16 Právo, kterého státu se použije na rozvodové řízení mezi manželi, kteří nežijí v tomto členském státu nebo kteří mají rozdílná státní občanství?

Polsko je smluvní stranou mnoha mezinárodních dohod, které tuto problematiku upravují. Tyto mezinárodní předpisy mají vyšší právní sílu než polské předpisy mezinárodního práva soukromého. Pro manžele různých státních příslušností mohou proto platit různé právní předpisy. V případech, na něž se žádná mezinárodní dohoda nevztahuje, se použijí ustanovení zákona o mezinárodním právu soukromém (Prawo prywatne międzynarodowe) ze dne 14. února 2011. V souladu s § 54 tohoto zákona se rozvod manželství řídí předpisy státu státní příslušnosti manželů platnými v době podání návrhu na

rozvod manželství. V případech, kdy manželé nemají společnou státní příslušnost, se použije právo země, v níž mají oba manželé v době podání návrhu na rozvod své bydliště. Pokud manželé nemají v době podání návrhu na rozvod společné bydliště, použije se právo země, v níž měli oba manželé své poslední společné bydliště, pakliže alespoň jeden z nich má v této zemi stále své obvyklé bydliště. V ostatních případech se manželství rozvede podle polského práva.

Tyto internetové stránky jsou součástí portálu [Vaše Evropa](#).

Velice uvítáme jakoukoli [zpětnou vazbu](#) ohledně užitečnosti poskytnutých informací.

This webpage is part of an EU quality network

Poslední aktualizace: 17/12/2020

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.